

"EDINOST"

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta „3.—“ „4.50“
za četrt leta „1.50“ „2.25“

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov. v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

Na naročbo brez priložene naročnine se upravnistvo ne osira.

EDINOST

Oglasi in oglasila se račune po 8 nov. vsakega v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se račune po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu Piazza Caserma št. 2. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravnistvo Piazza Caserma št. 2. Odprte reklamacije o proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinost je moč.“

Deželni zbor isterski.

IX. seja, dne 2. aprila 1892.

Dr. Lius čita zapisnik, kateri se potrdi.

Posl. Mandić čita italijansko izjavo, s katero konstatuje, da so ga po svršetku VII. seje insultovali nekateri poslušalci iz galerije imenovane ga „boja“. Zahteva, da se njegova izjava sprejme v današnji zapisnik.

Predsednik obžaluje dogodjaj, a pravi, da se to ne more sprejeti v zapisnik.

Posl. Volarić čita italijansko izjavo, s katero konstatuje, da ga galerija, sledeča poslancu Wassermannu, kateri ga je imenoval „bestia“, psuje, imenovanje ga „Buldogg“. Dalje, da je njemu in poslanca Mandiću in Štangerju, ki stališa z njim, delavec na ulici zaklical: Maledetta razza. Tudi on zahteva, da se ta izjava sprejme v zapisnik.

Posl. „vitez“ Wassermann vitezko taji, da bi bil rekel „Bestia“. Rekel da je „basta“. Manjšina, ki sedi poleg njega, odločno ugovarja. Dr. Dukić izjavlja, da je precej opozoril na to svojega soseda posl. Marinonija. Predsednik kriči. Dr. Amoroso predlaga prehod dnevn red. Predsednik govori o vsem mogočem, samo da bi izpričal Wassermannu.

Posl. Jenko prosi za besedo. Predsednik mu je ne dovoli. Jenko zahteva besedo za osebno zadevo in prične čitati slično izjavo tudi v italijanskem jeziku. Predsednik kriči kakor besen. Jenko čita dalje. Predsednik odzvame mu besedo. Jenko ga ne razume in proči do konca izjavo, s katero konstatuje, da so v neke ulici delavci iz dveh delavnic njega, dr. Volarića in Seršića insultovali z razžaljavimi besedami. Zahteva tudi, da se izjava sprejme v zapisnik.

Posl. Šbisà poroča o prošnji županov otoka Krka, naj bi jih dež. zbor

podprl z izjavo, da bi smeli sekati drevesa po dosednji navadi, pustivši v zemlji štor, iz katerega potem poganja mladje (slek na čulac).

Dr. Stanić stavi v tej zadevi predloge. Dr. Volarić podpira jih. Tu ne gre za drugo, nego da se ustreže narodu po potrebi in okolnostih. Želi, da se pušča potrebno število semenskih dreves. Sicer se sklicuje na svoj govor iz leta 1889. v zadevi. — Sprejeto.

Dr. Costantini poroča o zakonske osnovi, po kateri bi bile nove delavske hiše oproščene raznih doklad na davke.

Dr. Fragiaco, župan Piranski, govori proti, ker da bi bile oškodovane občine.

Dr. Dukić ne bi bil govoril, da ni čul predgovornika, ki hoče zastopati korist občine, a ne ve, kaj se dogaja zadnjih 20 let. Četrti (delavski) stan ne bo zahteval samo pravic, nego tudi dela. Ako ga ne najde, priskočiti mu bode morale na pomoč država, dežela in občina. Bolje je torej odpustiti mu doklade, nego podpirati ga iz občinske blagajne.

Govore še vladni komisar Elushegg in posl. Stanić (katerega podpre Wassermann), Babuder in poročevalci.

Fragiacomov predlog za prehod na dnevni red ni podprt niti od jednega poslanca in torej ne pride v obravnavo.

Zakon je sprejet v 2. in 3. čitanju.

Posl. dr. Fragiaco poroča o štipendijski zakladi Filipini in predlaga, da se dotična prošnja odkloni. Sprejeto brez debate.

Isti poroča o delovanju deželnega kulturnega sveta.

Govorita posl. Babuder in Stanić. Potem dr. Volarić obsojuje delovanje tega sveta, ki gre le za tem, da Slovane uniči materialno in moralno.

Posl. Mandić izjavlja, da bode nekoliko opazil na to, kar se omenjalo pred-

govorniki. Posl. Babuder predložil je žalostno stanje vinoreje. On zdihuje po onih časih, ko ni bilo filoksere, peronospore itd. Poskusilo se je, kakor drugod, z amerišanskimi trtami, a ti poskusi niso imeli zaželjenega uspeha. Ako bode šlo tako dalje, vzdihovali bomo rekoč: Istra bila je vinorodna dežela.

A tudi že sedanje razmere so jako nepovoljne, ker se ne more prodati vina. Kajti skoro gotovo je, da se bode Italija poslužila znane klavzule v pogodbi z Avstrijo, kar je prestrašilo trgovce in krčmarje, da nečejo vina za nobeno ceno. A naš deželni kulturni svet je ob svojem času izdelal spomenico, v katerej zagotavlja, da klavzula ne bode škodovala Istri! V bližnji bodočnosti skušili bomo, da bode jako škodovala. Govorniki večine pa o vsem tem molče.

Posl. Stanić omenjal je filoksere in nevarnosti, v katerej smo. A ni omenjal, da je v deželnem kulturnem svetu stavljal dr. Vitezić predlog, naj bi vlada v nekako nadomestilo dovolila sejanje tabaka tudi na kvarnerskih otocih in da je deželni kulturni svet zavrgel ta predlog, kakor zavrne vsacega, ki se stavi od naših zastopnikov. — Dalje je dr. Stanić izrekel željo, da bi tajnik kulturnega sveta prepotoval deželo. A to ni samo želja, to je tožba, to je ostro karanje onega, ki ga vodi. Ker, ako tajnik ne pozna dežele, ne more svojih skušenj povsod uporabiti.

Govorec o vrtih, omenjal je poslanec Babuder poleg Poreškega tudi Klanskega in Pazinskega. K temu pristavlja govornik, da se bode v Klani dosegel kak uspeh, ker se tam marljivo deluje, ne pa v Pazinu, kjer niti ne vedo, kje je ta vrt. Govornik se protivi predlogu dr. Fragiaco, kojega je stavljal v imenu dotičnega odseka, da bi se namreč dajala posojila okrajnim zadrugam, ker bi taka posojila služila le v politične svrhe.

Ko še predsednik deželnega kultur-

nega sveta dr. Campitelli odgovarja dru. Staniću, da dr. Hugues ni samo tajnik, nego v prvi vrsti ravnatelj kmetijske šole in da kot tak ne more potovati; in po konečnem zagovoru poročevalca, vzame zbor poročilo na znanje in sprejme resolucije, predlagane po odboru.

Posl. Mandić utemeljuje svoj predlog, da naj se ustanovi v Pazinu hrvatski veliki gimnazij. V to svrhu zadostovalo bode, da navede samo važnejše razloge, kajti o predmetu govorilo in interpelovalo se je že večkrat v tem zboru in tudi v dunajskem državnem.

Trst ima za nekaj preko 157.000 prebivalcev 2 državni srednji šoli (gimnazij in realko) in zraven še mestni gimnazij in realko. Poleg tega liceje in zasebne šole.

Gorica-Gradišče z 219.000 prebivalci ima 3 državne šole: veliki gimnazij, veliko realko in žensko učiteljsko.

Istra ima 318.000 prebivalcev. Od teh je po štetvi, katero je dovršila vlada većinom s pomočjo Italijanov, 185.000 Hrvatov in Slovencev in 118.000 Italijanov. Mi v Istri, z dvakrat tolikim številom kakor Trst, imamo samo gimnazija v Kopru in Pulji in učiteljske v Kopru. A gimnazij v Kopru je italijansk, oni v Pulji nemšk — za malo število importiranih Nemcev. Samo za nas se ne skrbi nič, da-si nas je več, kakor Italijanov in Nemcev vkup.

Bil je v Pazinu gimnazij, a razni faktorji izpodrezali so mu življenje. Reklo se je, da je temu krivo premajheno število učencev. A nam je znan nalog od zgoraj, da se mora gimnazij v Pazinu uničiti. — Zraven tega sodeloval je še odnošaj, da nismo imeli dovolj narodnih šol in da je bil učni jezik na gimnaziju tuj.

Gospoda Italijani! Zadovoljeno je Vam, zadovoljeno je importiranim Nemcem, po božjem in ljudskem pravu, po državnih temeljnih zakonih pravična je, da se tudi nas zadovolji s tem malim, kar

PODLISTEK.

Kako se je ženil!?

Pripoveduje Levin.

(Konec.)

„Pa naj me, poskušati hočem še enkrat!“

Drevi imaš pravo priložnost. Njenega očeta ni doma, šel je menda v Trst po opravkih. Hudega psa tudi lahko ukrotiš: neseš mu kos kruha in gotovo ugrizne rajši kruh, nego tvojo šepavo nogo! Najdeš jo samo in lahko jej poveš na uho, kako te v tvojem srcu žge goreča ljubezen do nje. — Ako bi jaz bil tam, rekel bi jej, da me v želodcu žge; pa ne ljubezen, temuč ljuba žganjska kapljica!“

Ni nam treba praviti, da je bil Mevža te prilike vesel ter jo hotel tudi uporabiti. Ves dan je mislil, kako se bode držal, kako jej razkrije svojo ljubezen. — Bolj drzen moram biti, modroval je sam pri sebi; kaj bi se bal; ženska naj se možkemu pokori in ne mož babi! Tresel se ne bodem kakor onikrat pred njo; kar odločno jej hočem reči, da imam toliko in toliko denarja, da bodem pridno naprej

s tem denarjem gospodaril in v malo letih da prigospodarim toliko, kolikor si ne upa noben drugi v naši vasi; da naj bode moja, ker jo — ljubim. O to pač! Gotovo bode vesela, ko to zasliši, da jo namreč še zdaj rad imam, čeprav se mi je zadnjikrat tako porogljivo posmejala. Tudi šopek cvetice jej hočem nesti ter obljubiti, da jej vsak praznik jednega prinesem. Jaz vem, da me bode takrat rada poslušala ter mi obljubila, da se z mano poroči, ako tudi mi oni zatelebani Jože vedno pravi, da vsaka baba je križ. Ona gotovo mi bode dobra družica in ženica. Oj, kako sem srečen, poskočil bi od veselja! —

Komaj je dočakal večera; po odzvojnjeni avemariji, ko se je mrak naredil, bil je že na stezi, ki pelje proti Rezinem stanovanju.

Ali prezgodaj se mu je še zdelo ter sedel je nekoliko pod neko drevo, da še nekoje trenutke počaka. V roki imel je šopek cvetice, v ustih nezapaljeno vržinko, kakoršne ni po zadnje, ko je pri Rezi bil, več pušil; zapalil jo za to ni, da najde, ko v hišo pride, kak izgovor, po kaj je prišel: poprosi namreč malo ognja.

Ko je pod onim drevesom dve ali tri sekunde posedel ter mislil, da že preveč

čaka — zdelo se mu je, da je že pretekla cela ura! — vstane ter — „korajža“ velja! korakne ponosno proti Rezinem stanovanju.

Ne bomo obširneje razkladali kako se je vse izšlo, kajti sami tega dobro ne vemo; le kratki pogovor, naj častitemu bralcu tu priobčimo, katerega sta imela drugo jutro na skednju hlapca Miha in Jože.

„Veš Jože, moja buča me boli, zadel sem sinoči z njo nekam na trdo ko sem prekasno domov šel. Tudi nogo sem si nekoliko počesal — padel sem, sam ne vem kako, v neko brezno tam doli pod vasjo. Pijan pač nisem bil, saj sem ga samo pol litra tam doli, kamor veš, popil; ali kaj močan je bil in dober tako, da so mi uha gorele! Dober tropinovec ima ona, tista baba tam doli!“

„No Miha, kako se ti pa je izteklo z Rezo?“

„Baba je hudič! — in bašta!“ hlastnil je Miha. „Dosedaj sem v takozvano ljubezen nekoliko zaupal ter res mislil, da možki, ki kako žensko ljubi, res ne more živeti, ne da bi ta cilj svoje ljubezni dosegel; sedaj pa vidim, da vsa ljubezen so le čenče brez pomena in da najboljši je za človeka, ki mu ni v prejšnjih letih na

misel prišlo, se kdaj ženiti, da se tudi v poznejših letih ne ženi. Jaz sicer nisem še star, imam šele trideset let in menil sem, da me Reza res ljubi — sedaj pa vidim, da je tudi Reza drugim enaka ter da me ne mara, čeprav imam toliko denarja v kasi: ženska gleda le na zunajnost: kdor je lepši, oni jo ima ali kdor se jej bolj vklanja ter jej pete liže. Tega pa Miha neče in tudi ne stori nikdar; ljubil sem sicer Bobnačovo Rezo in prav rad bi bil videl, da postane moja žena; ker pa ona tega ni hotela in ni poslušala mojih besed in obetov; ker sem sinoči pri njej našel onega Lovrenca Kajžarja tam doli iz vasi N., s katerim se je pri mizi kaj rada pogovarjala, mene pa od strani pogledovala, ko sem v kotu sedel in sojo vržinko palil; ker me je ta vražji Lovrenc celo iz hiše izpokal na njeno prigovarjanje — odšel sem jezen in sedaj trdim, da baba je hudič. Vse tiste tvoje delikatese ne veljajo pol počenega groša, radi česa se nisem tudi hotel nikoli popolnoma po njih ravnati. Pamet mi je pravila, da se znam ženiti, ne da bi me ti v tem poučeval in ravnal sem po svoji pameti. Sedaj vsaj vem, kako sem jo skupil in kakšen je babji svet!“

zahtevamo. Ako bi Vi bili pravični, podrži bi našo zahtevu. Mi imamo iste dolžnosti, ista bremena, kakor Vi, imeti moramo torej tudi iste pravice. Mi plačujemo poleg drugih davkov v velikej meri tudi krvni davek, a prezira se nas. — Vsakdanja je tožba, da ni sposobnih uradnikov, zahteva se od nas, naj skrbimo za to. A sredstva se nam odrekajo. — To je bila ena glavnih zahtev naših prednikov, a prenehali ne bomo trkati.

Večina zavrže potem predlog, da bi se dala ta zadeva v pretresanje šolskemu odboru. — Ravno tako zavrže predlog o hrvatskemu gimnaziju. Zanj glasuje samo manjšina.

Posl. dr. Costantini poroča o zakonski osnovi glede oskrbovanja in čuvanja gozdov na Krasu.

Predsednik odpre glavno razpravo.

Posl. Jenko: Naši gozdovi imajo veliko važnost in potrebno jo, ne samo čuvati in vzdržavati jih, nego treba skrbeti tudi za njih zboljšanje, kar je za prihodnost tem večjega pomena. In ker si smo svesti te velike važnosti, tega velicega pomena za narodno gospodarstvo, zato nismo in ne moremo biti protivni nakanam za vzdrževanje i zboljšanje. Ali proti tej zakonski osnovi bomo glasovali s celim prepričanjem, ker se ž njjo namerava naložiti našemu ubozemu kmetu samo nova bremena, katerih ne bode mogel nositi, da-si bi se dosegel namen tudi na drug, razmeram primeren način.

Vlada postopa v tej zadevi prestrogo, bezobzirno. Malo jej je mari velika revščina. Naložiti hoče posestnikom, da bi plačevali oskrbnike z najmanj 700 gld. na leto in posebej še za potovanja, pisarno itd. Povrh tega hoče še nastaviti posebne gozdne čuvaje, da-si jej je dobro znano, da spravljajo to službo poljski čuvaji, kar je tudi naravno, ker treba gozdove bolj čuvati v zimskem, a polje v letnem času. Ako zadobi osnova zakonsko veljavo, onemogočeno bode čuvanje polja. Kajti že zdaj je čuvaje težko plačevati in imajo nekatere občine v to svrhu doklade na zemljiški davek do 140%. Nastavita naj se mesto enega dva čuvaja, plača naj se oskrbnika, potem dode posestniki 300 do 400% doklade na zemljiški davek. Kdo bode to prenašal? Nemogoče je.

S tem zakonom hoče se doseči, da bodejo čuvaji redno plačani. Ali za to ne treba posebnega zakona. Jaz nikakor ne odobrujem sedanjega načina plačevanja čuvajev. Zato sem deloval na to, da so se n. p. v Podgrajski občini plače čuvajev sprejele v občinski proračun in se jim je tako zagotovila redna plača. Vlada je to tudi pripoznala. Dovoljujem si tu prečitati samo odlomek dotičnega dekreta okr. gla-

„Pa vendar, ako bi se bil po mojih svetih ravnal, ne bi se ti tako godilo!“ ..

„Zdaj sem se spametil, in pravo za pravo Reza, ona ošabna Reza, me je spametila; sedaj pustim tebi njo in vse druge ženske; Bog naj ti jih blagoslovi, zadosti si se norčeval iz mene, zadosti si me za nos vodil ter mi na ušesi trobil tiste svoje neslane kvante, obdrži sam za-se svojo modrost in porabi jo, ako se ti zljubi; jaz je ne trebam več.“

„Jaz je nisem nikdar niti trebal: skušil si, tumpac, kakšne so ženske; zdaj me ne bodeš vsaj več nadlegoval; drevi pa greva piti na tvoj račun zadnjikrat na čast in v slovo od vseh bab.“

In res na večer vidimo naša dva znanca za mizo piti, tam doli v krčmi pri onej „prokleti babi“, ter prisegati večnjsrd na ženski spol ki je zaljubljenega Miha tako razžalil.

Tu se tudi končuje naša preresnična povest, ki se je dogodila ne vemo kje, kakoršna se pa lahko prigodi povsod, kder bi se slučajno nahajal kak zarobljeni in ob enem zaljubljeni hlapec Miha, ki bi hotel v zakon imeti hčer kakega imovitega kmeta.

varstva, ki se glasi (čita): „Vkažem Vaši Blagorodnosti za poticanje in ovršitev ove v interesu šumske kulture tako znamenite stvari moje največje zadovoljstvo. Tistomerom se vidi eno za kulturo večkrat obravnavano zadevo v okraji občine Podgrajske končno rešeno.“

Ta dopis je z dne 2. marca t. l. V njem pravi vlada, da je zadeva končno in v njeno največje zadovoljstvo rešena, a zdaj hoče na drug neizmerno škodljiv način zopet vse predrugačiti in pride torej v nasprotje sama s seboj.

V zakonski osnovi je sicer določba, da more namestništvo v družbi z deželnim odborom v posameznih slučajih dovoliti, da smejo gozdni čuvaji opravljati tudi službo poljskih. Ali na to določbo ni pokladati vrednosti, ker je znano, kako brezobzirni so vladni organi in kako spretni pri sukanji §§.

Iz navedenega sledi, da moramo glasovati proti zakonu.

Posl. Flego: Ta zakonska osnova tiče se največ Buzetakega krasa, katerega da treba pogozditi. (Velik nemir na galeriji. Predsednik opominja jo s: „pst“). Mi ne dosežemo tega, ker je nemogoče. S tem zakonom namerava se samo stiskati tužni siromašni narod, ki se bode moral naposled seliti. Bode nereda, bode trpljenja. Občinsko avtonomno pravo omejuje se vedno bolj in kmalu se občine ne bodo smele več ganiti. Siromašni prebivalci Krasa potrebujejo pašnikov, da si pomorejo s živinorejo. O zimskem času morajo s živino na jug, da jo prežive in sebe. A zdaj se jim hoče naložiti tako silno breme, da ne bodo mogli nikakor več shajati. Oskrbniku samemu hoče se dati najmanj 700 gld. Mnogo je občin, ki vsega svojega dohodka nimajo toliko. — Na njegovo interpelacijo od 1890 odgovorilo se je, da treba vzdržati one gozdove. A to je vendar največja krivica, da se obremenijo samo del v korist celi deželi.

Večina sklene, da se preide v specialno debato. Manjšina odide iz zbornice. Dr. Dukić ostane v njej, a izjavi, da se ne bode vdeleževal razprave, torej ga je po pravilniku smatrati nenavzočim. Zbornica tako postane nesklepčna in predsednik sklene sejo.

K temu naj dodamo, da so Italijani ravno tako, kakor naši poslanci, prepričani o škodljivih nasledkih tega zakona, da so leta 1887 v družbi z manjšino, torej z enoglasnim sklepom odložili obravnavo ravne tacega zakona, do časa, ko bode gozdna enketa izdelala svoje poročilo, da je pa letos vlada toliko vplivala na nje, da so se vdali.

X. seja, dne 4. aprila 1892.

Posl. dr. Lius čita zapisnik zadnje seje. —

Poslanec Mandić: Kadar stavljamo svoje predloge itd. v hrvatskem ali slovenskem jeziku, odgovarja se nam, da se jih ne more uvažiti, ker da jih predsedništvo in večina ne razumeta. Kadar stavimo interpelacije, odvrne se nam: ne moremo, nečemo odgovarjati.

V zadnji seji prečitali smo jaz in moja druga dr. Volarić in Jenko v italijanskem jeziku izjave, zadevajoče prostaške napade na slovenske poslance in zahtevali smo, da se jih sprejme v zapisnik. To se ni zgodilo. Niti se jih v njem omenja.

Svečano pretestujem proti takemu strankarskemu postopanju predsedništva.

Zapisnik po tem večina odobri.

Predsednik prijavi zahvalo posl. dra. Vergottinija na izrazih sočutstva povodom smrti njegove matere.

Vladni komisar Elushegg odgovarja na interpelacijo dr. Volarića in drugov glede oviranja rabe staroslovenščine v cerkvah, da vlada ne stavlja zaprek slovenskemu bogoslužju, kjer že obstoji.

Dr. Volarić: Hrvatski odgovoritelj Vladni komisar odvrne, da je v hrvatskem jeziku povedal, zakaj odgo-

varja italijansko, in čita dalje v italijanskem jeziku.

Posl. Mandić čita interpelacije na vlado glede samovoljnega odstavljanja nekaterih in nastavljanja novih županov v podobčinah Puljske in Poreške občine. (Med čitanjem zlomi božjast poslušalca na galeriji. Odnese ga nezvestnega ven. Dr. Cleva hiti na pomoč).

Predsednik prijavi predlog posl. Jenka in drugov v zadevi železnične zveze Hrpelje-Šapljane (odnosno Jurdani).

Dr. Amoroso stavi predlog nujnosti, da se precej izvoli v to svrbo nasvetovani odbor sedmorice. — Sprejeto. — Pretrga se seja za nekoliko minut. — Volitev izvrši se potem enoglasno in so izvoljeni v odbor 4 Italijani (dr. Amoroso, dr. Venier, dr. Lius in De Franceschi) in 3 Slovani (dr. Laginja, Jenko in Flego).

Podpredsednik dr. Dukić: Zadnja 3 leta je navada, da se časniki obveščajo potem „Correspondenz-Bureau-a“ s telegrami o razpravah in dogodkih v sejah deželnih zborov. Vsak dan čitamo obširne in dolge telegrame iz drugih deželnih zborov in to precej po dotičnih sejah. A ne tako o istrskem deželnem zboru, iz katerega so poročila jako kratka, mnogokrat celo napačna in zakasnela. Ali pa se niti ne odpošljejo. Tako do danes ni v časnikih poročila o seji dne 31. marca *) in o dogodkih v istej. — O drugih sejah pošiljalo so se poročila zakasnelo, da-si se one končajo navadno ob 1. uri popoldne in je torej časa dovolj, sestaviti in odposlati telegram onega popoldne. Tako postopanje je nerazumljivo, sumljivo. Vpraša torej, zakaj se tako postopa in zakaj se napačno poroča. (Čita izkrivljen telegram iz necega časnika). Vladni komisar razjasni naj vse to.

Vladni komisar Elushegg odvrta odgovornost od sebe. „Corr. Bur.“ zahteva sam, da naj se ne prouzroča velikih stroškov, nego naj bodo poročila kratka.

Preide se na dnevni red in prične specialna debata o zakonu glede nadziranja gozdov.

K 1. §-a oglasi se poslanec Jenko: Ponavljati moram, da se hočejo narodu nakladati vedno nova nepotrebna bremena, a na drugej strani zabranjuje se posestnikom primerno uživanje gozdov. To je tako nasprotstvo, da se nikakor ne more opravičiti. Kaj treba drago plačanih oskrbnikov za gozdove. Vladni organi prav lahko vse to opravljajo. Pametno je, varovati gozdove, a do kraja nespametno je, ako se hoče to doseči s zatiranjem naroda.

Nasvetuje v tem smislu premembe §. 1., t. j., da se ne imenujejo skrbniki, nego da o. k. gozdni uradniki to opravljajo.

Dr. Laginja obžaluje, da ni bil pri zadnji seji in se torej ni mogel udeležiti pri generalni debati. Kajti okresal bi bil to zakonsko osnovo, kakor jo je že enkrat. Govoril bode torej pri tem paragrafu nekoliko.

Predložena zakonska osnova nima forme, kakor se zakoni sploh sestavljajo. Namesto prvega morali bi biti vsaj 4 §§. itd. — Osnova naslanja se na gozdni zakon iz leta 1852., kateri nikakor ne odgovarja sedanjim razmeram. Vsakdo je o tem prepričan, višji gozdni svetovalec g. Guttenberg ravno tako, kakor vsi pred njim gori do ministra — vsi so sporazumljeni, da treba spremeniti zakon iz leta 1852. Zdaj pa se deželnemu zboru predlaga osnova, ki se poteže baš na ta zakon! Deželni zbor odbiti bi jo moral, dokler se ne sklene novi gozdni zakon.

Proti nameri govore fakta. Tu ne gre v prvi vrsti za vzdrževanje gozdov, nego tu nameravajo pospešiti svoje ideje oni ljudje, ki hočejo, da se goji nemška znanost, da se privabi nekoliko nemških „Junkerjev“ v deželo. Ali ona država, ki toliko žrtvuje za svoje gozdove, ona

država, ki ima najlepše šume, nemška država ima črva v sebi, ki jo razjeda: glad i nevoljo. Kaj pomagajo lepi gozdovi, ako je narod gladen.

Posl. Jenko naglašal je, da se ne misli na to, kako velike težave bodo nastale, da se bode moglo zmagati ogromne troške. To je cela istina in jaz to potrjujem, ker govorim iz skušnje. So občine n. pr. v Kastavščini Škalnica, Lisac in v Buzetščini mnoge, katerih letni dohodek je, da ali ne, 300 gld. Te naj bi plačevali čuvarju 250 gld.? Kako bode občine pokrile druge troške? Kje so šole, bolnišnice, školi, vkupna uprava, zdrava voda, na katere dobavo bi morala vlada vender večjo pozornost obrniti itd. itd.

Mi nismo v principu proti urejenju. To so dokazale že nekatere občine, katere vodijo razumni ljudje. Vlada je to tudi pripoznala občini Kastavski in letos tudi občini Podgrajski, ker je izrazila nje županu svojo popolno zadovoljnost. Ako do zdaj niso še vse občine uredile te zadeve, kriva je temu ljuta nevolja, slabe finančne razmere, ali pa je to dokaz, da narod ni zrel za take reforme.

Nevarno je ustvarjati zakone, kateri se morajo izvrševati s silo. Zakon ne more in ne sme biti drugo, nego odmev javnega mnenja, da bode koristil.

Zato ne bomo glasovali niti za ta, niti za sledeče paragrafe.

Večina potem sprejme §. 1.

K 2. § govori dr. Volarić: Izjavlja, da se popolnem slaže s predgovornikom. Moglo bi se s časom razširiti veljavo tega zakona tudi na otoke. Oskrbnikom naj bi se dajalo najmanj po 700 gld. Zakaj pa so o. k. pregledniki? Terjajo se davki od gozdov, ki so pasivni. V gozdnih zadevah naj se modreje postopa, naj se uvažajo opravičene zahteve naroda, a naj se ne trosi tako brez koristi. A z neko nervoznostjo se o vsem tem neče nič slišati.

Večina sprejme tudi 2. §. z malim stilističkim popravkom posl. Babudra.

K 3. § govori posl. dr. Laginja in nasvetuje, da se zavrže ta §. vsled katerega bi morali posestniki in zadruga vladi naznanjati, kdo jih zastopa, kajti to je v popolnem nasprotju s privatnim pravom. —

Sprejme se tudi ta §. z glasovi večine in potem še 4, 5, 6, 7 in 8. Pri 6. opominja predsednik poslance večine, naj pri glasovanju ne vstajajo samo na pol (smeh), ker ne more določati razmerja glasov. Posebno omenja posl. Marinonija.

Pri § 9., razvije se kratka polemika o stilizaciji valed opombe posl. Babudra. V tej zadevi govore dr. Laginja, dr. Cleva in vladni komisar. Konec te polemike je, da nadvlada dr. Laginja Italijane glede italijanščine.

K § 10 oglasi se dr. Laginja: S tem § daje se namestništvu in dež. odboru pravico določati plačo čuvajem. A na Krasu so gozdovi, ki ne donšajo nič ali prav malo. Ako se sprejme ta §. bodejo posestniki zelo oškodovani, ker bodo morali drago plačevati čuvaje brez obzira, da-li jim nosi gozd kaj ali nič. Prav za prav bode plačevali več od onih gozdov, ki so v rezervi in torej prav malo donšajo.

Posl. Jenko strinja se s predgovornikom. Kdor določuje plačo, poznati mora razmere in jih v poštev jemati. A teh razmer ne vedo oceniti in jih ne morejo gospodje pri zeleni mizi, ki ne poznajo revščine naših krajev. Določba, da bode plača dovoljna, je zelo nevarna. Namestništvo pozna naše razmere prav malo, kajti politični uradniki se ne brigajo za narod. Imeli smo okrajnega glavarja, kateri v 10 letih ni bil v nobeni vasi, izjemaj glavne kraje ob državnej cesti, kamor je po opraviilih moral priti. Deželni odbor pa ne pozna prav nič naših odnošajev. Zanj so naši kraji deveta dežela, sploh jih smatra kot nepripadajoče Istri in se prav nič ne briga za nje. Pri nas n. p. se nikdar ne merijo ceste, ako tudi

*) Tudi pozneje „Corr. Bur.“ ne poročal o tej seji, v kateri se je dogodil škandal. Ur.

prosimo za to, ker se s tem ne bi mogle združiti agitacije za nadvlado Italijanov, kakor v drugih krajih.

Ta dva organa torej, ki ne poznata nič ali malo naše razmere, naj določujeta plačo našim čuvajem in mi naj plačamo! Kam pridemo pri preziranju revščine naroda, kakoršno preziranje v je navadi.

Povdarjal sem že v generalni debati, da določilo 4. oddelka tega §. obsega samo lepo obljubo na papirju, da pa glede na besede „può in singoli casi“ nima nobene vrednosti, ako se pomisli, da vladni organi baš v tej zadevi postopajo z neopravičeno brezobzirnostjo, da, celo z nasiljem, kakor smo to bridko skusili v Podgradu. Vladnim organom je malo mari, ima-li kmet 10 kr. za kilo moka ali 2, 3 jaje, da si preakrbi potrebne soli. Samo da se izvrši ono, kar hočejo, ako tudi ni potrebno.

Omenjal sem tudi, da bi tako morali skrbeti za dvojno plačilo, a da imamo že zdaj neprimerno visoke doklade na zemljiški davek. Nasvetujem torej, da se k 4. odstavku § 10. doda (čita): „Tam, kjer so do zdaj poljski čuvaji čuvali tudi gozdove, ostane v veljavi dosedanja navada.“

Izroči predlog slugi Bernardu, da ga nese predsedniku. Dr. Laginja opazi slugi: „Za korist vražju, Bernardo moj!“

Predsednik izjavlja, da predlog ne pride v obravnavo, ker je slovensk: Dr. Volarič: Ne zna italijanski!

Večina sprejme potem § 10.

(Konec pride).

Politični pregled.

Notranje dežele.

Narodni naši nasprotniki nemške narodnosti nas kaj radi dolže nezvestobe do države in dinastije. Vse to je seveda grda, ostudna laž, imejoča le ta namen, da hujskajo vladajoče kroge proti nam. Namen takemu obrekovanju je sicer očeviden, ker se pa ponavlja dan na dan in z različnih strani, slušajo je le preradi visoki krogi naši. To je pa jeden glavnih vzrokov, da se v ime državnega interesa ovira razvoj avstrijskega Slovanstva. Kakor pa ni res, da bi mi Slovani težili po vsem tem, kar nam podtikajo naši nasprotniki, tako je res, da uprav oni goje slilne tendencije, kakoršnih dolže nas prav po krivici. Dokazov za to našo trditev naveli bi lahko na stotine. Nekateri — drznejši — zahtevajo kar naravnost, da se naša država državno pravno združi z Nemčijo; drugi — previdnejši — bi pa hoteli doseči isti smoter pod nedolžnim naslovom carinske zveze. Poslednjih dni oglašil se je zopet tak nemak apostelj, zahtevajoč carinsko zvezo Avstrije z Nemčijo, ki je pa vsaj toliko pošten, da odkrito pove, v kake namene naj bi služila carinska zveza ta: „Das ganze Deutschland soll es sein!“ To je refrèn neke brušure, izišle v Lipšju iz peresa docenta dra. Walckerja. Da označimo duh te brošure, zadošča, ako navedemo le par stavkov iz nje. Častitim čitateljem bode takoj jasno, kakove posledice bi bile neizogibne, ako nastane carinska zveza mej našo in nemško državo. „Ako pride do carinske zveze — pravi pangermanski pisatelj — in potem počasi do germanizacije, odpadel bi glavni vzrok kronične vojne nevarnosti.“

„Milijoni mladih sinov plemenitim in meščanskim posestnikom in kmetom našli bi dobrega kruha po Galiciji, na Ogerskem, v Sedmograški, na Hrvaškem v Slavoniji, Bosni in Hercegovini...“

Pisatelj zahteva nastopno: „Podaniki nemške države morali bi se postavno zavarovati proti samovoljnemu izgnanstvu na pr. radi nemškoliberalnega mišljenja ali tacihi spisov; tem podanikom mora se dati pravica, osnovljati narodne šole in gimnazije; dovoliti se mora raba nemškega jezika v občevarju z narodnimi in občin-

skimi zastopi, deželnimi zbori, trgovinskimi zbornicami itd.; večje državne potrebe bi se dale pokriti, ako se pograbi imetje „mrtve roke“; ako se odpravijo samostani ter razne sinekure stolnih korarjev, ter zmanjšajo dohodki škofom in korarjem, plačala bi Avstrija lahko veliki del svojih državnih dolgov; carinski parlament zboroval bi lahko sedaj v Berlinu, potem na Dunaji, Budimpešti itd.: že ta parlament sam bi bil važen činitelj za germanizacijo nemških narodov; v nadaljni bodočnosti reči bi mogel vsaki Nemec iz „rajha“, živeč v Avstriji: civis romanus sum;“ potem bi se lahko selili (v Avstro-Ogerski) v ogromni masi nemški fabrikantje, delavci, učitelji, kapitalisti, gospodarji itd.; ako bi pa ultramontanci agitovali proti temu, potipalo naj bi se jih s kazenskimi zakonom, ali pa z grožnjo, da izobraženci prestopijo k starokatoliški ali protestantski veri, iz kratka: ni je sile, ki bi mogla preprečiti carinsko zvezo obeh držav; bodočnost pripada obema državama, tesno spojenima, ter pravim velikom nemškimi idejalom in stremljenjem; ta zveza imenovala naj bi se carinska zveza, po doseženi germanizaciji podunavske države pa nemško carinsko društvo; glede na to uprašanje velja vzklik Arndtov: *Das ganze Deutschland soll es sein!*“

Častiti čitatelj, imaš-li dosti? Kaj ne, lepa perspektiva v bodočnost se odpira za državo našo, ako se kedaj vresničijo te velikonemške sanje! Avstrija naj bi torej postala le nekaka podružnica Velike Nemčije! No gospóda, ki iztikate vedno le po „panslavistih“, katerih niti ni: tu imate prave resnične sovražnike naši državi! Tem stopajte na prate, tem, ako hočete varovati bodočnost državi in dinastiji! Nam pa je sveta dolžnost, vestno beležiti vse take pojave velikonemške pohlepnosti, da bi tudi nam ne veljal svetopisemski rek: dokler so ljudje spali, prišel je sovražnik ter zasejal ljuliko med pšenico.

Tirolski Italijani dosežejo morda, vsaj deloma, to, po čemer hrepene. Ministerski predsednik grof Taaffe bavi se je o praznikih v Inomostu ter je bil njega potovanju baje ta namen, rešiti uprašanje glede južnega Tirola. Obljubil je nekda županu tridentinskemu razne koncesije: namestništveni oddelek v Tridentu postane še neodvisnejši, ter se osnuje za italijanski Tirol poseben oddelek deželnega šolskega sveta; na juridiški in medicinski fakulteti namestili se bodo italijanski profesorji in docenti. Tako torej: le mi Slovenci smo takoj „sovražniki državno-pravni uredbi države“, ako le ganemo z mazincem.

Različne vesti.

Imateljem peš-polka št. 97 je Njeg. Velikanstvo imenovalo poveljnika trdnjavi v Krakovu, F. M. L. barona Waldstättena.

Ovacija državnemu poslancu Vjekoslav Spinčiču. Na velikonočni ponedeljek priredili sti društvi „Bratinstvo“ iz Voloskega in „Zora“ iz Opatije v prostorih poslednjega društva krasno veselico. K tej veselici došlo je pet poslancev isterskih, mej njimi tudi poslanec Vjekoslav Spinčič. Ko je prvak isterskih rodoljubov prekoračil prag društvenih prostorov „Zore“, prenapolnjenih rodoljubnega občinstva, nastalo je kar hipoma silno navdušenje ter je občinstvo pozdravljalo g. Spinčiča burnimi živio-klici. Mej odmorom pozdravi g. Spinčiča iskrenimi besedami nekdo izmej prijateljev, a občinstvo je še večjim navdušenjem ponovilo prejšnjo ovacijo. Ta spontanna, prirčna in nepripravljen ovacija ganila je g. Spinčiča do solz. Osobito pa je razveselilo navzoče rodoljube, da je Spinčič isti Spinčič, kakoršen je bil poprej: da ni izgubil vere v boljšo bodočnost. Ta

trdna vera g. Spinčiča bódi nam vsem v tolažbo in vzpodbujbo.

Tudi „Il Piccolo“ omenja koncesij, koje je grof Taaffe baje zagotovil tirolskim Italijanom (glej pol. pregled), a izjavlja, da ni zadovoljen s tem, kar ponuja dobrotna roka ministerskega predsednika našega. „Il Piccolo“ meni čitati v duši vseh onih, ki predstavljajo „tridentinsko misel“, da odklanjajo te ponudbe. Posebno namestništvo bila bi sicer koncesija, a le v političkem pogledu, dočim Tridentinci zahtevajo že desetletja administrativno avtonomijo. Imenovanje italijanskih profesorjev na vseučilišči v Inomostu je le relativne vrednosti, kajti, vprvič je to vseučilišče ubogo in nima potrebnih sredstev za medicinske studije, vdrugič pa bi se na ta način srečno odpravilo uprašanje italijanskega vseučilišča v Trstu (aha, to peče gospóda! Op. ur.) Tudi poseben oddelek deželnega šolskega sveta jim ne ustreza, „kajti velikim moralnim in materijalnim potrebam Tridentincev ni možno zadoščati brez administrativne avtonomije, brez deželnega zbora tridentinskega, ki bi bil jedini pravi izraz ter jedini pravi tolmač tamošnjega prebivalstva.“ — Srečni Italijani: oni odklanjajo kar brevi manum take ponudbe; če pa Slovenci teže po istem, kar se Italijanom ponuja, pa so... sovražniki sedanjemu redu. O dvojna mera, dvojna mera!

Senzačne vesti. „N. W. Tagblatt“ priobčuje nastopno vest iz Prage: Govori se o raznih premembah pri deželnih namestništvih. Deželni predsednik Solnograški grof Žiga Thun hoče odstopiti, njega naslednik bode baje grof Pace; deželna načelnika Koroški in Silezijski hočeta menjati svoji mesti; tudi jedno mesto namestniško se izprazni skoro, na katero pride sedanjí namestnik Gorenjo-avstrijski Puthon; slednjič se govori o odstopu barona Winklerja.

Predavanje v Tržaški Čitalnici. Nocoj predava gosp. Gregor Jereb o Pavla Knobelja življenji.

Za družbo sv. Cirila in Metoda skupil je Franjo P. v Sv. Križu za jedno prodano jajce 1 gld. 93 kr. Dne 17. t. m. darovali so rodoljubi v gostilni Mušičevej v Senožcah za piruhe 6 gld. 20 kr.

Poziv. Cenjene dame in spoštovani gošpodje člani dramskega odtoka „Tržaškega Sokola“ blagovolijo naj priti v sredo ob osmi uri zvečer v društveno dvorano na vajo za prvi dramski večer, ki se ima prirediti prihodnjega meseca. Rediteljstvo.

Pevci pevskega društva „Adrije“ v Barkovljah, napravijo jutri izlet v St. Križ.

Katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem v Celovcu vabi najljubneje k slavnostni besedi, katero priredi v sredo dne 27. aprila 1892. v veliki dvorani gostilne pri „Sandwirtu“. Začetek ob 7. uri zvečer. Sodelovali bodo iz posebne prijaznosti slavni operni pevec gosp. Jos. Noll in oktet slovenskih pevcev iz Ljubljane. Vhod v dvorano bode dovoljen le proti izkazu vstopnic, katere se bodo dobivale od 25. t. m. naprej pri odboru društva in zadnji dan popoldne pri občnem zboru.

Izpred sodišča. Tukajšnje deželno sodišče obsodilo je 60letno Marijo Potočnik, doma z Razdrtega, radi sleparije na 6 let ječe.

Zgorela je 48letna Ana Babič, bivajoča v ulici S. Giovanni št. 7. Idoči po stopnicah prebrnila se jej je svetilnica ter razlil po njej petrolej tako, da je bila v hipu vsa v ognji. Prihiteli sosedje strgali so jej gorečo krila raz telo ter jo preveli na štacijo za naglo pomoč, od koder so jo proveli v bolnico. Nesrečna žena umrla je predinoč.

Poskus samomora. 16letna Ana Faggi hotela se je zastrupiti, izpivši količino fosforove raztekle. Seveda: nesrečna ljubezen... Pravijo pa, da ni nevarnosti za življenje mlade deklice.

Bratje Sokoli!

V zadnji odborovi seji bilo je sklenjeno, da složno z drugimi bratskimi društvi zamenjamo klobuke s českiimi čepicami iz črnega sukna, z rudečo kokardo in kratkim sokolskim peresom. Nove čepice izdeluje in prodaja krznar Čensky na Korusu.

1. maja napravi „Tržaški Sokol“ prvi društveni izlet na Opčine. Tega izleta udeležiti se ima vsak društvenik v društveni opravi s čepico; s klobukom ne sme nikdo več v društveni opravi nastopiti! Ker se bode na Opčinah tudi telovadilo in ker je sklenjeno v kratkem prirediti v Trstu javno telovadbo, vabimo brate telovadce, da prav pridno in redno zahajajo k telovadbi.

Oni bratji, kateri se vdeležo izleta na Opčine, prošeni so, da pridejo v ponedeljek dne 25. aprila ob 8½ uri zvečer v društveno telovadnico.

Na zdravje ODBOR.

Javna zahvala.

Spoštovani gosp. Alojzij Krajnc veletržec v Trstu, blagovolil je minulo jesen poslati Razdrški cerkvi krasno zastavo in za velikonočne praznike vnovič lepo altarno predgrinjalo.

Dobrotljivemu Razdrškemu rojaku kliče za velikodušni darili: Bog povrni! — predstojništvo cerkve Razdrške.

Na Razdrtem, dne 19. aprila 1892.

Domači oglasi.

Društvena krčma

Rojanskega posojilnega in konsumnega društva, poprej Pertotova, priporoča se najtopleje slavnemu občinstvu. Točijo se vedno izborna domača okoličanska vina. Cl.

B. Modic in Grebenc, na voglu Via St. Giovanni in Via Nuova, opozarjata zasebniko, krčmarje in č. duhovščino na svojo zalogo porcelanskega, steklenega, lončenega in železnega blaga, podob in kipov v okrašenju grobnih spomenikov. Cl.

Gostilna „Alla Croce di Malta“

Via Valdirivo št. 19 (poleg Piazza della Zonta) priporoča se najtopleje tržaškimi Slovincem in na deželi. Toči izvrstna vina in prirejuje jako okusna jedila. Za obilni obisk prosi gostilničar Covacich.

Anton Počkaj, na voglu ulice Ghega in Cecila, toči izvrstno domače žganje; v tabakarni svoji — ista hiša — pa prodaja vse navadno potrebne nemško-slovenske poštno tiskarice. Cl.

Gostilna „Štoka“, staroznana pod imenom „Belladonna“, poleg kavarne „Fabris“, priporoča se Slovincem v mestu in na deželi. Točijo se izborna vina, istotako je kuhinja izvrstna. Cl.

Andrej Kalan, čovljar v ulici Caserma, priporoča se najtopleje slovenskemu občinstvu. — Najelegantnejše ter solidno delo in točna postrežba. Cl.

Ivan Prelog, priporoča svoji trgovini v Via del Bosco št. 2 (uhod na trgu stare mitnice, Piazza Barriera vecchia) in v ulici Molin a vento št. 3. Prodaja različno mešano blago, moko, kavo, riž in razne vrste domače in vnanje pridelke. Cl.

Gostilna „Alla Vittoria“

Petra Muscheka, v ulici Sargente (blizu tohtnice Rosada) toči izvrstna vina in prirejuje jako okusna jedila. Prenočišča neverjetno v ceno. Cl.

Josip Kocjančič, Via Barriera vecchia št. 19, trgovina z mešanim blagom, moko, kavo, rižem in raznovrstnimi domačimi in vnanjimi pridelki. Cl.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni, št. 1, trgovina z mnogovrstnim lesenim, železnim in lončenim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. Cl.

Tiskarna „Dolenc“ (narodni zavod v Trstu), Piazza della Caserma št. 2, izvršuje vsakovrstna tiskarska dela po ugodnih cenah. Imamo na prodaj knjigo „Kmetijsko berilo“ za nadaljevalne točaje in gospodarjem v pouk. Mehko vezana stane 45 kr., trdo vezana 65 s poštnino vred. Cl.

Anton Lampe, naslednik Jakob Hočevca, Via Barriera vecchia št. 17 pekovski mojster, priporoča kruh vseh vrst, moko, riž, sočivje, fino moravsko maslo itd. Cl.

Ivan Umek, čevljarjski mojster, Via Romagna št. 6. priporoča se slavnemu občinstvu v vsa v njega stroko s, adajoča dela. — Solidno delo, — hitra postrežba — nizke cene. 60-27

U. Mrevlja, Via Belvedere št. 19. Priporoča slav. občinstvu vsake vrste moko, otrobov, turšice, ovsa in raznega kruha po najnižjih cenah. Cl.

Anton Vrabec, trgovina z steklenino, lončenino in lesenino itd. v ulici Via Canale (prva prodajalnica poleg „Ponte rosso“) se priporoča tržaškim in vnanjim Slovencem. CL.

Ivan Kanobel, nasproti velike vojašnice, priporoča svojo zalogo z mnogovrstnim jedilnim in drugim blagom; razpošilja tudi na debelo v množinah od 5 kil. naprej po najnižji ceni.

Franjo Delak, Piazzetta Cordarioli št. 3 blizu novega trga, prodaja izvrstne jestvine: kavo, sladkor, riž, olje, čokolado, kakao — po najnižjih cenah.

Karol Colja, žganjarija in tobakarna v ulici Via Arcata, nasproti hiše Cacia. Prodaja domač kranjski brinovec po 1 gl. 80 kr. boteljko, dalmatinsko tropinjsko žganje po 1 gl. 10 kr. liter. CL.

Anton Krajcar, Piazza Bariera vecgovina z različnimi jestvinami: moko, rižem, oljem, kavo itd. Priporoča se najudaneje slavnemu občinstvu. CL.

Anton Šenka, Via Barriera vecchia št. 19 III. nadstropje, izdeluje moške obleke po najnovejšem kroju. V njega delalnici vsprejemajo se tudi naročila na raznovrstno možko in žensko perilo, koja se izdeluje lično in po najugodnejših cenah. CL.

Blažina Tone, lastnik krème k „Ruskim Toplicam“, Via Giulia št. 8, uljudno prosi za mnogobrojni obisk svoje krème, kjer se pije izvrsten isterski teran, in se še boljše skrbi za želodec. 9-25

„Osteria al Cervo“, Via Commerciale št. 1 tik kavarni „Fabris“ priporoča dobra vina in izvrstno kuhinjo. — Za delalski stan hrana opoludne in zvečer neverjetno v ceno. CL.

Vekoslav Moder, pekovski mojster „Piazza Caserma“, se priporoča slav. občinstvu. — Prodaja vseh vrst kruha, slaščic, čokolade, vseh vrst moka itd. po najnižjih cenah. CL.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ v ulici „Caserma“, glavni shajališči tržaških Slovencev vseh stanov. Na razpolago časopisi v raznih slovanskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča Anton Šorli, kavarnar. CL.

Anton Jerič, Via Farneto št. 18, I. nadstropje, izdeluje moške obleke po najnovejšem kroju, izdeluje tudi obleke za c. kr. uradnike. — Postrežba točna in hitra. 8-12

Mlekarna Frana Gržine iz Št. Petra na Notranjskem (Via Campanille v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Ponterosso)). Po dvakrat na dan frišno opresno mleko po 12 kr. liter neposredno iz Št. Petra, sveža (frišna) smetana. Na zahtevanje posneto mleko po 4 kr. liter, toda le v množini najmanj 25 litrov. Isti je odprl tudi podružnico v ulici S. Sebastiano blizu solnega trga. CL.

Gostilna „Al Gallo d'oro“ v Ghega toči izvrstna istrska in furlanska vina ter ima prav dobro kuhinjo. Oddaja tudi vina na debelo v sodčkih od 28 litrov naprej in sicer furlansko po 28 kr. liter, istrsko po 32 kr. liter. Razpošilja tudi istrsko vino na zunaj in sicer loko stacion Trst po 23 gl. hektoliter; ne da bi imel naročevalce kake druge stroške. Vnanjim gostilničarjem se priporoča za naročila. Covacich. 5-15

Josip Urbančič, na vogalu ulice Via Francesco priporoča vseh vrst žganja na drobno in debelo. — Pristna tukajšnja in vnanja vina v boteljah. — Suho meso, kranjske klobase, sir, slaščice itd. 15-48

Ivan Valenčič, Via nuova št. 39, prodaja vsake vrste manufakturnega blaga. Blago se dobiva iz prvih avstrijskih tovarn. Cene nizke. 49-14

Vozni listi in tovarni listi v **Ameriko.**

Kraljevski belgijski poštni parobrod „RED STEARN LINE“ iz Antverpena direktno v

[New York & Philadelphia] koncesijonovana črta, od c. avstrijske vlade. Na vprašanja odgovarja točno: koncesijonovani zastop 50-15

„Red Star Linie“ na Dunaju, IV Weyringergasse 17 ali pri

Josip-u Strasser-u Speditionsbureau für die k. k. Staatsbahnen in Innsbruck.

Lastnik pol. društvo „Edinost“.

Prostovoljna dražba.

Vsled dovoljenja c. kr. okrajnega za mesto delegovanega sodišča v Ljubljani vršila se bo dne 30. aprila dopoldne na Grosupljem prostovoljna dražba živine

(29 komadov govedi, konj in prašičev), ktera spada v zapuščinsko maso pokojnega Antona Kneza. Izklicne cene so one, ktere je dognala sodiška inventura. Kupnino je odrajati na lici mesta in kupljeno živino odvesti takej.

V Ljubljani dne 22. aprila 1892.

Kótranove sladčice

katero izdeluje lekarničar

PRENDINI v Trstu

Telefon št. 334. 29-52

Velika poraba ki je dandanes v navadi rabiti kótranove izdelke prepričala me je, da sem začel sam izdelovati iz pristnega kótranovega izvlečka iz Norveškega izvrstne sladčice podobne onim, ki dohajajo iz inozemstva

Te sladčice imajo isto moč kakor kótranova voda in glavice (Kapsule), lažje se, proživajo in prebavijo ter se prodajajo po prav nizkej ceni. Da se ogne ponarejanju na enej plati vdobljeno ime izdelovatelja Prendinija in na drugej besedo Catrame. V Trstu se prodajajo v lekarnici Prendini v skatljicah po 40 kr., prodajajo se tudi v vseh večjih lekarnah v družih deželah.

Tinktura za želodec,

katero prireja **G. PICCOLI**, lekar „pri angelju“ v Ljubljani, Dunajska cesta je mehko upliveno, delovanje prebavnih organov ureja, joče sredstvo. Krepi želodec, kakor tudi pospešuje telesno odpretje. — Razpošilja jo izdelovatelj v zabojčkih po 12 in več steklenic. Zabojček z 12 stekl. velja gl. 1.36, z 55 stekl. 5 kg. teže, velja gl. 5.26. Poštino plača naročnik. Po 15 kr. stekleničica razprodajajo se v vseh lekarnah v Trstu, Istri in na Goriškem. 12-25

Nič več kašlja!

Balzamski petoralški prah ozdravi vsak kašelj, plučni in bronhijalni katar, Dobiva se v odlikovani lekarni

PRAXMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg katlja velja 30 novč. 29-100

MODA

Podpisani naznanja slavnemu občinstvu, da ima veliko zalogo

SLAMNIKOV

za gospode, dame in dečke, kakor tudi za okrašenje potrebnih, vseh barv travok. Podpisani pere in popravlja slaunike po najnovejši fasoni. — Priporoča se torej slavnemu občinstvu.

MIHAEL PRAŠEL

Corso, št. 21. 3-3

Krasne uzorke šalje se zasebnikom badeva. Knjige za krojače nefrankovane.

Tvari za odjela.

Peruvien i dosking za visoko svečenstvo; propisane tvari za c. kr. činovničke uniforme, te za veterane, vatrogasce, sokolaše, livrè; sukno za biljard i igrače stolove, loden i nepromočne lovačke kapute, tvari koje se pere, plaid za putnike od 4-14 for. itd. Tko želi kupiti jeftine, poštene, trajne, čisto vunene suknene tvari nipošto jeftine cunje, štoto ih posvud nudjaju, te jedva podnose krojačke troškove, neka se obrati na

Iv. Stikarofsky-a u Brnu.

Veliko skladište sukna u Austro-Ugarskej.

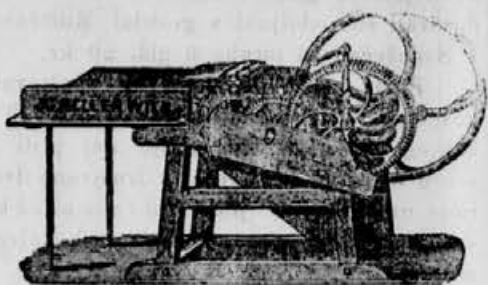
U mojoj stalnom skladištu u vriednosti od 1/2 milijuna for. a. v. te u mojoj svjetskoj poslovnici jest pojmljivo, da preostane mnogo odrezaka; svaki razumno misleći čovjek mora sam uviditi, da se od tako malenih ostataka i odrezaka nemože poslati uzorke jer nebi u kratko blaga preostalo. Ponudjaju li pojedine tvrdke odrezke te razasilju li uzorke, tada su ovi od čitavih komada, nipošto od odrezaka.

Odrezci, koji se nedopadaju, zamjenjuju se il se povratu u v. a. c. Kod naručbe treba navesti boju, dužinu i cennu.

Pošiljke jedino uz poštarsko pouzetje, 24-7 preko 10 for. franko. 15-24 Dopisuje u njemačkom, mađarskom, češkom, poljakom, talijanskom i francuskom jeziku.

Vsi stroji za kmetijstvo

vinarstvo in moštarstvo

mlatilnice, čistilne mline za žito, izbiralnice, rezalnice za krmo, mline za sadje, tlačilnice za sadje, tlačilnice za grozdje in vino,

kakor tudi vsakovrstne druge mašine in razni stroji za kmetijstvo, vinarstvo in sadjarstvo itd. itd. nove izvrstne konstrukcije razpošilja najceneje

IG. HELLER, DUNAJ

2/2 Praterstrasse 78.

Ilustrovani katalogi in zahvalna pisma v hrvatskem, nemškem, italijanskem in slovenskem jeziku se pošiljajo na željo sastonj in frankovano.

Stroji se dadó na poskušnje — jamči se zanje — pogoji so ugodni. 1-20

Cene so se znova znižale!!! 3-20

1891. Zagreb Častni diplom

KWIZDE

1891. Temesvár Zlata kolajna

Korneuburški prašek za rejo živine

za konje, rogato žival in ovce.

Porablja se že skoro 40 let z najboljšim vspehom v večini hlevov, ko živina rada ne je pri slabi prebavi, v zboljšanje in pomnoževanje mleka pri kravah; pospešuje vztrajnost živali proti kužnim vplivom.

II Cena cele skatljice 70 kr., 1/2 skatljice 35 kr.

Paziti je na zgornjo varstveno marko in naj se zahteva izrecno Kwisde korneuburški prašek za rejo živine. Pravo se dobiva po lekarnah in drogerijah.

GLAVNA ZALOGA

FRAN IV. KWIZDA

c. in k. avstr. in kr. rum. dvorni založnik, okrožni lekar, Korneuburg pri Dunaju.

Izdajatelj in odgovorni urednik Maks Cotič.

Škropilnice proti peronospori

zistem Candeo, in drugih zistemov imamo zmiraj v zalogi. Ker pa kaže, da letos se jih bo mnogo potrebovalo, prosimo uljudno gospode posestnike, naj blagovolijo se z naročili hitro oglasiti, da zamoremo o pravem času druge preskrbeti in vsem kupovalcem postreči.

Imamo tudi izvrstne žvepljalke, trdne in lahke, katere le fini prah trosijo, ki se ves oprime perja, če tudi se naložijo s žveplom v krepah.

Cene so jim ostale tiste poprejšnjih let, akopram so ene in druge mnogo zboljšane, t. j.

Candeojove škropilnice z vso pripravo 10 gold., žvepljalke 5 gold.

Priporočamo se tudi za vsakovrstne druge stroje, in za vse kar knjim tiče.

Živie in družb. 5-

v Trstu, ulica Zonta 5.

DROGERIJA

na debelo in drobno

G. B. ANGELI

14-3

TRST

Corso, Piazza della Legna št. 1.

Odlikovana tovarna čopičev.

Velika zaloga oljnatih barr, lastni izdelek. Lak za kočije, z Angloskega, iz Francije Nemčije itd. Velika zaloga finih barr, (in tubetti) za slikarje, po ugodnih cenah. Lesk za parkete in pode.

MINERALNE VODE

iz najbolj znanih vrelcev kakor tudi romanjsko žveplo za žvepljanje trt.

ŠOLA

6-12

za popolno izvežbanje v krojnem risanju, prirojevanju ter šivanju oblek in perila po dunajskem načinu: Piazza nuova št. 2 I, III.

Škropilnica Vermorel

Škropilnica Vermorel

VINOGRADCI!

Varujte vaše trte pred „PERONOSPORA“ o pravem času

s priznanim sredstvom za sikanje pri visokih in nizkih trtah. Posoda je vsa iz rudečega bakra. Delo je točno izvršeno. Jako koristno o rabi tekočine. Ne utruji delavca. Rabi se lahko več let brez da se pokvari.

Bolje so od vseh drugih.

Kar jim je pripoznano ne samo z hiljadami svedočeb ampak tudi 350 in več prvih nagrad pri raznih natecanjih. Iznajditelj gosp. Viktor Vermorel Villafanche na Francoskem je bil odlikovan z kolajno in najvišjem priznanjem. Varovati se je ponarejenja. — Edini zastopnik za Avstro-Ogersko:

Henrik Pegan v Trstu,

VIA SANITA št. 17.

Cena prosto carine gl. 22.— Brezplačni zamot. Franko na postajah in na brod v Trstu. 20-5

PLAČA SE NAPRED.

Vinski ekstrakt.

Za trenutno napravo izvrstnega zdravoga vina, kojega ni moči razločiti od pravega naravnega, priporočam to že skušano specialiteteto.

Cena 2 kil. (ki zadostujeta za 100 litrov vina) 5 gl. 50 kr. Receipt priloži se gratis. Jamčim najbolji vspeh in zdrav izdelek.

Spirita prihrani,

kdor uporablja mojo nenadkriljivo esenco za ojačevanje žganih pijač; ta esenca podeli pijačem prijeten, rezek okus in se dobiva le pri meni.

Cena 3 gold. 50 kr. za kilo (za 600-1000 litrov) vatevši pouk o uporabljanju.

Razum teh specialitet ponujam vsakovrstno esence za izdelovanje ruma, konjaka, finih likërov itd. najbolje in nenadkriljivo kakovosti. Receipt prilagajo se gratis. Cenik franko.

Karl Filip Pollak,

Essenzen-Specialitäten-Fabrik

20-20 in PRAG. 40-50

Iščejo se solidni zastopniki.

Tiskarna Dolenc v Trstu.